

BELEDİYE PERSONELİNİN YARGILANMASI

**(4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin
Yargılanması Hakkında Kanun)**

Dr. Şafak BAŞA
Mülkiye Başmüfettişİ
İçişleri Bakanlığı

Tarihsel Süreç

- **İdari Sistem**: Suç iddialarının soruşturulması ve yargılamanın **idari merciler** tarafından yapılması;
- **Karma Sistem**: Suç iddialarının soruşturulmasının **idari merciler**, yargılamanın **adli merciler** tarafından yapılması;
- **Adli Sistem**: Suç iddialarının soruşturulması ve yargılamanın **adli merciler** tarafından yapılması;

MMHKM ile 4483 sayılı Kanun Farkları (1)

- MMHKM “**görev sebebiyle**” ve “**görev sırasında**” işlenen suçları kapsamakta iken, 4483 sayılı Kanun sadece “**görev sebebiyle**” işlenen suçları kapsamaktadır.
- MMHKM’a göre yapılan soruşturma “**hazırlık soruşturması**” niteliğinde iken, 4483 sayılı Kanuna göre yapılan ön inceleme hazırlık soruşturması yapılmasına “**izin verilmesi yada verilmemesine**” niteliğindedir.

MMHKM ile 4483 sayılı Kanun Farkları (2)

- MMHKM göre yetkili merciler olarak “**kurullar**” belirlenmiş iken, 4483 sayılı Kanun bazı “**amirler**” yetkili merci sayılmıştır.
- MMHKM göre soruşturmalar için “**süre**” sınırı yok iken, 4483 sayılı Kanuna göre “**30+15 gün süre**” sınırlaması getirilmiştir.
- MMHKM göre yapılan işlemlerde **idari merciler ile mahkemeler** arasında görev ilişkisi kurulmuş iken, 4483 sayılı Kanuna göre yapılan işlemlerde **idari merciler ile Cumhuriyet Başsavcılıkları** arasında görev ilişkisi kurulmuştur.

4483 Sayılı Kanuna İlişkin Görüşler

Aleyhte görüşler:

- Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı olduğu,
- Yargı birliği ilkesini bozduğu,
- Ön incelemelerin hukuk bilgisi olmayanlara yaptırıldığı,
- İdari mercilere yargısal yetkiler verildiği,

Lehte görüşler:

- İdari merciler tarafından kullanılan ön inceleme yetkisinin, yargı yetkisini bağlamadığı,
- Memurların sürekli yargılanma tehdidinden kurtuldukları,
- Memur suçlarının araştırılmasının özel uzmanlığı gerektirdiği,

Amaç

Madde 1 – Bu Kanunun amacı, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı yargılanabilmeleri için izin vermeye yetkili mercileri belirtmek ve izlenecek **usulü** düzenlemektir.

Özel Usul

2709 sayılı 1982 Anayasası'nın 129 uncu maddesinde;

“...Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında işledikleri iddia edilen suçlardan ötürü ceza kovuşturması açılması, kanunla belirtilen istisnalar dışında, kanunun gösterdiği idari merciin iznine tabidir...”

Hükmü nedeniyle memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında istisnalar dışında haklarında kovuşturma yapılabilmesi özel usule bağlanmıştır.

Kapsam

Madde 2 – Bu Kanun, Devletin ve diğer kamu tüzeli kişilerinin **genel idare esaslarına** göre yürüttükleri **kamu hizmetlerinin** gerektirdiği **asli ve sürekli görevleri** ifa eden **memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle** işledikleri suçlar hakkında uygulanır.

Görevleri ve sıfatları sebebiyle **özel soruşturma ve kovuşturma usullerine** tabi olanlara ilişkin kanun hükümleri ile suçun niteliği yönünden kanunlarda gösterilen soruşturma ve kovuşturma usullerine ilişkin hükümler saklıdır.

Kapsam

Ağır cezayı gerektiren **suçüstü hali** genel hükümlere tabidir. **Disiplin** hükümleri saklıdır. (Ek: 2/1/2003-4778/33 md.) 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 243 ve 245 inci maddeleri ile 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 154 üncü maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında açılacak soruşturma ve kovuşturmalarda **bu Kanun hükümleri uygulanmaz.**

Kanunun “Görevliler” Açısından Kapsamı (1)

- **Genel İdare Esasları**

İdarenin kuruluş ve görevleriyle bir bütün olduğu,
Görevlerin merkez ve yerinden yönetim esasına dayandığı,
İdarenin her türlü eyleminin yargı denetimine tabi olduğu,
Devletin görev ve yükümlülüklerini yerine getirirken bu esasları göz önünde tutması, yasal düzenlemelerin buna göre yapılması, merkezden ve yerinden yönetimin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun kurulması ve faaliyette bulunmasıdır.

Kanunun “Görevliler” Açısından Kapsamı (2)

Kamu Hizmeti

Hukukumuzda “**kamu hizmeti**” ve “**kamu görevi**” kavramlarının zaman zaman bir arada ve zaman zaman ayrı ayrı kullanılmasına rağmen aralarındaki fark açıkça ortaya konulamamıştır.

4483 sayılı Kanunda da “**kamu hizmeti**” kavramı kullanılmıştır.

Kamu Hizmeti: Genele arz edilen, sürekli ve kesintisiz biçimde işlemesi zorunlu, toplumun genel ve ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kanunla kurulan idarenin, doğrudan ya da yakın gözetim ve sorumluluğu altında kamusal yetki ve usuller kullanılarak yürüttüğü faaliyetlerdir.

Kanunun “Görevliler” Açısından Kapsamı (3)

- Asli ve Sürekli İşler

Kamu hizmetlerinin genel idare esaslarına göre bir kadroya bağlı ve kamu hukuk statüsünde bulunan görevliler tarafından yürütülmesidir.

Bu görevliler, kendilerine kadro tahsis edilen, bütçeden ödeme yapılan ve haklarında yasalarda belirlenen özel kurallar uygulanan memurlar ve diğer kamu görevlileridir.

Kanunun “Görevliler” Açısından Kapsamı (4)

- Kanun Kapsamında “Bulunan” Görevliler
  - 1- Memurlar
  - 2- Diğer Kamu Görevlileri
  - 3- Kadro Karşılığı Çalıştırılan Sözleşmeli Personel

Kanunun “Görevliler” Açısından Kapsamı (5)

1- Memurlar:

657 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinde tanımlanmıştır:

“...Mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın, Devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilenler, bu Kanunun uygulanmasında memur sayılır. Yukarıdaki tanımlananlar dışındaki kurumlarda genel politika tespiti, araştırma, planlama, programlama, yönetim ve denetim gibi işlerde görevli ve yetkili olanlarda memur sayılır..”

Kanunun “Görevliler” Açısından Kapsamı (6)

2- Diğer Kamu Görevlileri:

Yargı kararları ile tanımlanmaya çalışılmıştır:

“...Memurlar gibi hukuki şart olarak bir atama işlemine tabi tutulan ve idareyle aralarındaki ilişkinin önceden belirlenmiş bir statü içinde olması gereken memurlar dışında kalan kamu görevlileridir...”

Diğer kamu görevlileri tanımından, genellikle seçimle kamu görevlerine gelenler anlaşılmalıdır.

Kanunun “Görevliler” Açısından Kapsamı (7)

3- Kadro Karşılığı Çalıştırılan Sözleşmeli Personel:

657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde tanımlanmıştır:

“...Kalkınma planı, yıllık program ve iş programlarında yer alan önemli projelerin hazırlanması, gerçekleştirilmesi, işletilmesi için şart olan zaruri ve istisnai hollere münhasır olmak üzere özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren geçici işlerde sözleşme ile çalıştırılan ve işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileridir...”

Kanunun “Görevliler” Açısından Kapsamı (8)

- Kanun Kapsamında “Bulunmayan” Görevliler

1- Geçici Personel

2- İşçiler

3- Görevleri ve Sıfatları Sebebiyle Farklı Soruşturma Usulüne Tabi Tutulanlar

4- Teşkilat Kanunları Nedeniyle Kapsam Dışında Kalanlar

Kanunun “Görevliler” Açısından Kapsamı (9)

1- Geçici Personel:

657 sayılı Kanun 4 üncü maddesinde tanımlanmıştır:

“...Bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığının görüşlerine dayanılarak Bakanlar Kurulunca karar verilen görevlerde ve belirtilen ücret ve adet sınırları içinde sözleşme ile çalıştırılan ve işçi sayılmayan kimselerdir...”

Kanunun “Görevliler” Açısından Kapsamı (10)

2- İşçiler:

657 sayılı Kanun’un 4 üncü maddesinde tanımlanmıştır:

“...Memur, sözleşmeli personel ve geçici personel dışında kalan ve ilgili mevzuatı gereğince tahsis edilen sürekli işçi kadrolarında belirsiz süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan sürekli işçiler ile mevsimlik veya kampanya işlerinde ya da orman yangınıyla mücadele hizmetlerinde ilgili mevzuatına göre geçici iş pozisyonlarında altı aydan az olmak üzere belirli süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan geçici işçilerdir...”

Kanunun “Görevliler” Açısından Kapsamı (11)

3- Görevleri ve Sıfatları Sebebiyle Farklı Soruşturma Usulüne Tabi Olanlar:

Anayasa ve ilgili kanunlar nedeniyle;

Cumhurbaşkanı, Başbakan, Bakanlar, Milletvekilleri, Anayasa Mahkemesi Başkan ve Üyeleri, Yargıtay Başkan ve Üyeleri, Danıştay Başkan ve Üyeleri, Sayıştay Başkan ve Üyeleri, Hakimler ve Savcılar, Askeri Personel, Yüksek Öğretim Kurumları Personeli, Avukatlar, Noterler farklı soruşturma usullerine tabidirler.

Kanunun “Görevliler” Açısından Kapsamı (10)

4-Teşkilat Kanunları Nedeniyle Kapsam Dışında Kalanlar:

İlgili kanunları nedeniyle;

KİT'leri genel müdür ve yönetim kurulu üyeleri hariç diğer personeli, BDDK personeli, Rekabet Kurumu personeli, RTÜK personeli, TİK personeli, SYDV mütevelli heyetinin memur ve diğer kamu diğer kamu görevlisi üyeleri hariç diğer üyeler ve personeli, Kalkınma Ajanslarının vali, belediye başkanı ve il genel meclisi üyeleri dışında kalan üye ve personeli, Vakıf, Dernek, Kooperatif personelleri.

Kanunun “Suçlar” Açısından Kapsamı (1)

- Kanun Kapsamına “Girmeyen” Suçlar

Ağır Ceza: Kanunların ayrıca görevli kıldığı haller saklı kalmak üzere ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis ve on yıldan fazla olan hapis cezalarını gerektiren suçlar.

Suçüstü Hali: İşlenmekte olan suçlar ile henüz işlendiği için yakalanan kişinin, fiilin kısa bir süre önce işlendiğine ilişkin delillerle yakalanan kişinin, işledikleri suçlardır.

Disiplin Suçları: Kamu görevlileri için ilgili mevzuatla öngörülen “disiplin hükümleri” bu Kanun kapsamında değildir. Fiilin ayrıca disiplin suçu olması halinde, ilgili mevzuata göre disiplin soruşturması yapılır.

Kanunun “Suçlar” Açısından Kapsamı (3)

İşkence ve Eziyet Suçları:

4483 sayılı Kanunda yer alan 765 sayılı TCK'nun 243 ve 245 ile 1412 sayılı CMUK'nun 154 üncü maddeleri,

5237 sayılı TCK'nun “**işkence**” başlıklı 94,

5237 sayılı TCK'nun “**neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış işkence**” başlıklı 95,

5237 sayılı TCK'nun “**eziyet**” başlıklı 96,

5237 sayılı TCK'nun “**zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması**” başlıklı 256 ncı maddeleri,

5271 sayılı CMK'nun “**Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri**” başlıklı 161 inci maddelerine karşılık gelmektedir.

Kanunun “Suçlar” Açısından Kapsamı (4)

- **Kanun Kapsamına “Girmeyen” Bazı Suçlar**

- 1) **3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu:**

-Süresinde Mal Bildiriminde Bulunmamak, Mal Bildirimi İçeriğini Açıklamak, Gerçeğe Aykırı Beyanda Bulunmak, Haksız Mal Edinmek, Kaçırarak ve Gizlemek, -İrtikap, Rüşvet, Basit ve Nitelikli Zimmet, Görev Sırasında veya Görevden Dolayı Kaçakçılık, Resmi İhale ve Alım ve Satımlara Fesat Karıştırmak, Devlet Sırlarının Açıklamak veya Açıklanmasına Sebebiyet Vermek. 4389 sayılı Bankalar Kanununda Yazılı Suçlar.

- 2) **5816 Sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanun**

- 3) **298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hak. Kanun**

- 4) **3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu**

Kanunun “Suçlar” Açısından Kapsamı (6)

- Kanun Kapsamına “Giren” Suçlar

Görev: Memur ve diğer kamu görevlilerine kanun, tüzük ve yönetmelikler ile 657 sayılı Kanunun 11 nci maddesine göre verilen idari işlerdir.)

Suç: Türk Ceza Kanunu ile ceza hükmü içeren diğer kanunlarda suç olarak tanımlanan eylemlerdir.)

Görev Sebebiyle İşlenen Suç: Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin idari nitelikteki memuriyet görevlerinin yapılması ya da yapılmaması sebebiyle işledikleri suçlardır.

İzin vermeye yetkili merciler

Madde 3 – Soruşturma izni yetkisi,

a) İlçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında **kaymakam,**

b) İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında **vali,**

c) Bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında **görev yaptıkları ilin valisi,**

d) Başbakanlık ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun **en üst idari amiri,**

İzin vermeye yetkili merciler

e) Bakanlar Kurulu kararı ile veya Başbakanlık ve bakanlıklar ile bağılı kuruluşların merkez teşkilâtında görevli olup, ortak kararla atanan memurlar ve diğerk kamu görevlileri hakkında **ilgili bakan veya Başbakan,**

f) Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevli memurlar ve diğerk kamu görevlileri hakkında **Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri,** Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri ve yardımcıları hakkında **Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,**

g) Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğerk kamu görevlileri hakkında **Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri,** Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri hakkında **Cumhurbaşkanı,**

h) Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında **İçişleri Bakanı,**

İzin vermeye yetkili merciler

i) İlçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında **kaymakam**, merkez ilçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında buldukları **ilin valisi**,

j) Köy ve mahalle muhtarları ile bu Kanun kapsamına giren diğer memurlar ve kamu görevlileri hakkında **ilçelerde kaymakam, merkez ilçede vali**,

Yokluklarında ise vekilleri tarafından bizzat kullanılır.

Yetkili mercilerin saptanmasında, memur veya kamu görevlisinin **suç tarihindeki görevi** esas alınır.

Ast memur ile üst memurun aynı fiile **iştiraki halinde** izin, üst memurun bağlı olduğu merciden istenir.

Soruşturma İzni Verme Yetkisi

- Soruşturma izni verme yetkisi;
- İdarece yapılan “ön inceleme” sonucunda iddia edilen suçu işlediği kanaati üzerine ilgili memur ve diğer kamu görevlileri hakkında ilgili Cumhuriyet başsavcısına, CMK hükümlerine göre “**soruşturma**” yapmasına izin verme yetkisidir.
- Suç Tarihindeki Görev Esası:
- Soruşturma izni vermeye yetkili mercilerin saptanmasında;
- Memur veya kamu görevlisinin işlediği iddia edilen “**suç tarihindeki**” görevi esas alınır.

Ast ve Üst Memurun Birlikte Suç İşlemesi

Ast memur ile üst memurun aynı fiile iştiraki halinde izin, üst memurun bağlı olduğu merciden istenir.

Ast Memur - Üst Memur:

Memurlar arasındaki görev ünvanları ve idari görev verebilme yetkisi ile sicil, disiplin bağılığı ile belirlenir.

Ancak bazı görevliler arasında sicil, disiplin ve idari görev bağılığı bulunmamasına rağmen kanunla belli bir görevin ifa edilmesi için görevliler bir araya gelmektedirler. Bu durumda, aralarında sadece bu görevin ifasına bağılı olarak ast- üst ilişkisi oluşabilmektedir.

Geçici Görev

Geçici Görev Tanımı ve Özellikleri:

“**Geçici görev**”, bir memurun bulunduğu kadrosunun bulunduğu yer ve görevden bir başka yer ve görevde geçici süreli olarak görevlendirilmesidir.

Geçici süreli görevlendirme yolu ile başka bir göreve yada kadroya atanan memurlar hem kendi sınıf ve kadrosunun hem de geçici süreli olarak görevlendirildiği işin mevzuatına uymakla yükümlüdür.

4483 sayılı Kanun uygulamasında, geçici süreli görevlendirilen memurlar hakkında soruşturma izin yetkisi görevli olduğu yerdeki yetkili amirler tarafından kullanılacaktır.

Olayın yetkili mercie iletilmesi, işleme konulmayacak ihbar ve şikayetler

Madde 4 – Cumhuriyet başsavcılar, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin bu Kanun kapsamına giren suçlarına ilişkin herhangi bir ihbar veya şikayet aldıklarında veya böyle bir durumu öğrendiklerinde ivedilikle toplanması gerekli ve kaybolma ihtimali bulunan delilleri tespitten başka hiçbir işlem yapmayarak ve hakkında ihbar veya şikayette bulunulan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesine başvurmaksızın evrakin bir örneğini ilgili makama göndererek soruşturma izni isterler.

Diğer makam ve memurlarla kamu görevlileri de, bu Kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini ihbar, şikayet, bilgi, belge veya bulgulara dayanarak öğrendiklerinde durumu izin vermeye yetkili mercie iletirler.

Olayın yetkili mercie iletilmesi, işleme konulmayacak ihbar ve şikayetler

(Değişik üçüncü fıkra: 17/7/2004-5232/2 md.) Bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak **ihbar ve şikâyetlerin** soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar veya şikâyetlerde kişi veya olay belirtilmesi, iddiaların ciddî bulgu ve belgelere dayanması, ihbar veya şikâyet dilekçesinde dilekçe sahibinin doğru ad, soyad ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin bulunması zorunludur.

(Değişik dördüncü fıkra: 17/7/2004-5232/2 md.) Üçüncü fıkradaki şartları taşımayan ihbar ve şikâyetler Cumhuriyet başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmaz ve durum, ihbar veya şikâyette bulunana bildirilir. Ancak iddiaların, sıhhati şüpheye mahal vermeyecek belgelerle ortaya konulmuş olması halinde ad, soyad ve imza ile iş veya ikametgâh adresinin doğruluğu şartı aranmaz. Başsavcılar ve yetkili merciler ihbarcı veya şikâyetçinin **kimlik bilgilerini gizli tutmak** zorundadır.

Cumhuriyet Başsavcılarının Yetkileri

- **“Cumhuriyet başsavcıları”**
- Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin bu Kanun kapsamına giren suçlarına ilişkin herhangi bir ihbar veya şikayet aldıklarında veya böyle bir durumu öğrendiklerinde,
- İvedilikle toplanması gerekli ve kaybolma ihtimali bulunan delilleri tespitten başka hiçbir işlem yapmayarak ve hakkında ihbar veya şikayette bulunulan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesine başvurmaksızın,
- Evrakın bir örneğini ilgili makama göndererek soruşturma izni isterler.

Kamu Görevlilerinin Suçu Bildirmemesi

- 4483 sayılı Kanununun 4 üncü maddesi:
- ***“...Memurlar ve diğer kamu görevlileri bir suç işlendiğini ihbar, şikayet yada bilgi, belge ve bulgulara dayanarak öğrenmeleri halinde soruşturma izni vermeye yetkili merciler derhal bilgi vermekle yükümlüdür...”***
- 5237 sayılı TCK'nun 279 uncu maddesi:
- ***“...Kamu adına soruşturma ve kovuşturmayı gerektiren bir suçun işlendiğini göreviyle bağlantılı olarak öğrenip de yetkili makamlara bildirimde bulunmayı ihmal eden veya bu hususta gecikme gösteren kamu görevlisi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır...”***

Œikayet ve İhbarlar (1)

- “İhbar”
- “Œikayet”
- Bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve Œikâyetler;
- Soyut ve genel nitelikte olmamalı,
- İhbar veya Œikâyetlerde kişi veya olay belirtilmeli,
- İddiaların ciddî bulgu ve belgelere dayanmalı,
- İhbar veya Œikâyet dilekçesinde dilekçe sahibinin doğru ad, soyad ve imzası ile iş veya ikametgâh adresi bulunmalıdır.

Şikayet ve İhbarlar (2)

- “İhbar”
- “Şikayet”
- Gerekli şartları taşımayan ihbar ve şikâyetler Cumhuriyet başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmaz ve durum, ihbar veya şikâyette bulunana bildirilir.
- Ancak;
- İddiaların sıhhati şüpheyeye mahal vermeyecek belgelerle ortaya konulmuş olması halinde ad, soyad ve imza ile iş veya ikametgâh adresinin doğruluğu şartı aranmaz.

Kimlik Bilgilerinin Gizli Tutulması

“İhbar ve şikâyetçinin kimlik bilgileri”

4483 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinde 17/7/2004 gün ve 4232 sayılı Kanunun 2'nci maddesi ile yapılan değişlikle,
“...Başsavcılar ve yetkili merciler ihbarcı veya şikâyetçinin kimlik bilgilerini gizli tutmak zorundadır...”

Hükmünü getirmiştir.

Ön inceleme

Madde 5- İzin vermeye yetkili merci, bu Kanun kapsamına giren bir suç işlediğini bizzat veya yukarıdaki maddede yazılı şekilde öğrendiğinde bir **ön inceleme** başlatır. (Ek fıkra: 17/7/2004-5232/3 md.) Cumhuriyet başsavcılıkları ile izin vermeye yetkili merciler ihbar ve şikâyetler konusunda daha önce **sonuçlandırılmış bir ön inceleme** olması halinde müracaatı işleme koymazlar. Ancak ihbar veya şikâyet eden kişilerin konu ile ilgili olarak daha önceki ön incelemenin neticesini etkileyecek yeni belge sunması halinde müracaatı işleme koyabilirler.

Ön inceleme

Ön inceleme, izin vermeye yetkili merci tarafından bizzat yapılabileceği gibi, görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırılabilir. İnceleme yapacakların, izin vermeye yetkili merciin bulunduğu kamu kurum veya kuruluşunun içerisinde belirlenmesi esastır. İşin özelliğine göre bu merci, anılan incelemenin başka bir kamu kurum veya kuruluşunun elemanlarıyla yaptırılmasını da ilgili kuruluştan isteyebilir. Bu isteğin yerine getirilmesi, ilgili kuruluşun takdirine bağlıdır.

Yargı mensupları ile yargı kuruluşlarında çalışanlar ve askerler, başka mercilerin ön incelemelerinde görevlendirilemez.

Ön inceleme ile görevlendirilen kişiler birden fazla ise işlerinden biri başkan olarak belirlenir.

Ön İnceleme Tanımı

Ön İnceleme:

Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında işledikleri iddia edilen suçlardan ötürü ceza soruşturması veya kovuşturması açılması, Kanunun gösterdiği idari merciin iznine bağlandığı hallerde, soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi kararlarına dayanak teşkil etmek amacıyla yapılan işlemlerdir.

Ön İnceleme Başlatma Yetkisi

- Soruşturma izin vermeye yetkili merci;
- Bu Kanun kapsamına giren bir suç işlediğini bizzat veya yukarıdaki maddede yazılı şekilde öğrendiğinde bir ön inceleme başlatır.
- **“Ön inceleme başlatma yetkisi”**
- **“Soruşturma izni verme yetkisi”**

Ön İncelemeciler (1)

Ön İnceleme görevi,

- 1- Soruşturma izni vermeye yetkili merciler tarafından **bizzat**,
- 2- Soruşturma izni vermeye yetkili mercilerce görevlendirilecek
  - a) **Denetim elemanları**
  - b) Hakkında ön inceleme yapılanın **üstü konumundaki** memur yada diğer kamu görevlileri,

Tarafından yapılabilir.

Ön İncelemeciler (2)

Denetim Elemanları:

Teşkilat kanunlarına göre;

Türkiye düzeyinde kurumları üzerinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine sahip olan denetim elemanları,

İl düzeyinde kurumları üzerinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine sahip olan denetim elemanları,

Müfettiş, kontrolör, denetçi, yeminli murakıp, hesap uzmanı vs. açısından ast-üst konumu aranmaz.

Ön İncelemeciler (3)

Üstü Konumu:

1- Aynı kurum içinde astlık-üstlük ilişkisi, kurumun tabi olduğu teşkilat yasası ve görev ünvanları esas alınarak mevcut **hiyerarşik piramide** göre belirlenir.

2- Farklı kurumlarda astlık-üstlük ilişkisi, **görev ünvanları** esas alınarak belirlenmelidir.

3- **Yargı mensupları** ile yargı kuruluşlarında çalışanlar ve **askerlere** (jandarma personelinin mülki görevleri nedeniyle haklarında üst rütbeli jandarma personeline ön inceleme görevi verilebilmesi hariç) **ön inceleme görevi verilemez.**

Mükerrer Ön İnceleme

- Cumhuriyet başsavcılıkları ile izin vermeye yetkili merciler;
- Bir konu hakkında daha önce yapılmış ve sonuçlandırılmış bir ön inceleme varsa, bu konu ile ilgili yeni ihbar ve şikayetleri **“işleme koymazlar”**.
- Ancak ihbar veya şikâyet eden kişilerin konu ile ilgili olarak daha önceki ön incelemenin neticesini etkileyecek yeni belge sunması halinde müracaatı **“işleme koyabilirler”**.

Ön inceleme yapanların yetkisi ve rapor

Madde 6 – Ön inceleme ile görevlendirilen kişi veya kişiler, bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren merciin **bütün yetkilerini** haiz olup, bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda **Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa** göre işlem yapabilirler; hakkında inceleme yapılan memur veya diğer **kamu görevlisinin ifadesini de almak** suretiyle yetkileri dahilinde bulunan gerekli bilgi ve belgeleri toplayıp, görüşlerini içeren bir rapor düzenleyerek durumu izin vermeye yetkili mercie sunarlar. Ön inceleme birden çok kişi tarafından yapılmışsa, farklı görüşler raporda gerekçeleriyle ayrı ayrı belirtilir.

Yetkili merci bu rapor üzerine **soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine** karar verir. Bu kararlarda gerekçe gösterilmesi zorunludur.

Ön İncelemecilerin Kullanabileceği Yetkiler

- Yeminli Katip Bulundurma.
- Belge Toplama.
- Tutanak Düzenleme.
- İhbar yada Şikayetçinin İfadesini Alma.
- Hakkında Ön İnceleme Yapılanların İfadesini Alma.
- Tanık İfadesi Alma.
- Bilirkişi İncelemesi Yaptırma.
- Keşif Yapma.
- Yer Gösterme.
- Bilgi İsteme.
- İstinabe Usulü Kullanma.

Ön İncelemecilerin Kullanamayacağı Yetkiler

- Gözlem Altına Alma.
- Vücuttan Örnek Alma.
- Moleküler Genetik İnceleme.
- Fizik Kimliğinin Tespiti.
- Ölü Kimliğini Belirleme, Adli Muayene, Otopsi.
- Zehirlenme Şüphesi.
- Yakalama ve Gözaltı.
- Tutuklama.
- Adli Kontrol.
- Arama ve Elkoyma.
- Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimi Denetleme.
- Gizli Soruşturmacı Görevlendirme ve Teknik Araçlarla İzleme.

Gözönünde Tutulacak TCK Genel Hükümleri

- Suçta ve Cezada Kanunilik.
- İdarenin Düzenleyici İşlemleri İle Suç ve Ceza Konulamaz.
- Adalet ve Kanun Önünde Eşitlik.
- Ceza Kanunlarını Bilmemek Mazeret Sayılmaz.
- TCK ile Diğer Ceza Kanunları İlişkisi.
- Kamu Görevlisi Tanımı.
- Zaman Bakımından Uygulama.
- Ceza Sorumluluğunun Şahsiliği.
- Kast ve Taksir.
- Ceza Sorumluluğunu Kaldıran ve Azaltan Nedenler.
- Suça Teşebbüs.

Gözönünde Tutulacak TCK Genel Hükümleri

- Suça İştirak.
- Birleşik ve Zincirleme Suçlar.
- Suçlar.
- Cezalar.
- Kurumlar ve Kişiler Hakkında Güvenlik Tedbirleri.
- Dava ve Cezanın Düşürülmesi.
- Soruşturulması ve Kovuşturulması Şikayete Bağlı Suçlar.

İlgili Kavramlar

- **Soruşturma:** Kanuna göre yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen evreye denir.
- **Kovuşturma:** İddianamenin kabulüyle başlayıp, hükmün kesinleşmesine kadar geçen evreye denir.
- **Şüpheli:** Soruşturma evresinde, suç şüphesi altında bulunan kişiye denir.
- **Sanık:** Kovuşturmanın başlamasından itibaren hükmün kesinleşmesine kadar, suç şüphesi altında bulunan kişiyi denir.
- **İfade Alma:** Şüphelinin kolluk görevlileri veya Cumhuriyet savcısı tarafından soruşturma konusu suçla ilgili dinlenmesidir.
- **Sorgu:** Şüpheli veya sanığın hakim veya mahkeme tarafından soruşturma veya kovuşturma konusu suçla ilgili dinlenmesidir.

Raporlar

- 4483 sayılı Kanuna göre yapılan ön inceleme sonucunda “**ön inceleme**” raporu düzenlenir.
- Ayrıca,
- İddia konusu eylemin 4483 sayılı Kanun kapsamına girmemesi ve diğer bazı nedenlerle “**araştırma raporu**”,
- İddia konusu eylem tazmini gereken bir zarara neden olmuşsa “**tazmin raporu**”,
- İddia konusu eylem genel hükümlere göre soruşturulması gerekiyor ise “**tevdi raporu**”,
- İddia konusu eylem ayrıca disiplin suçu ise “**disiplin raporu**”,
- Düzenlenir.

Kararlar

- 4483 sayılı Kanuna göre yapılan ön inceleme ve düzenlenen ön inceleme raporuna istinaden yetkili merciler tarafından;
- **“Soruşturma izni verilmesine”**,
- **“Soruşturma izni verilmemesine”**,
- Kararlarından biri verilir.

Süre

Madde 7 – Yetkili merci, soruşturma izni konusundaki kararını suçun 5 inci maddenin birinci fıkrasına göre öğrenilmesinden itibaren ön inceleme dahil en geç **otuz gün** içinde verir. Bu süre,zorunlu hallerde **on beş günü** geçmemek üzere bir defa uzatılabilir.

Yetkili merci, herhalde yukarıdaki fıkrada belirtilen süreler içinde memur veya diğer kamu görevlisi hakkında soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi konusunda karar vermek zorundadır.

Sürenin Geçmesi

4483 sayılı Kanununun 7 nci maddesi ile belirlenen sürenin geçmesi halinde de;

Yetkili merciler tarafından **“soruşturma izni verilmesi”** yada **“soruşturma izni verilmesi”** kararlarından birinin verilmesi zorunludur.

Gecikmenin bir kasıt yada ihmalden kaynaklanması halinde ilgililer hakkında da gerekli hukuki işlemler yapılmalıdır.

Soruşturma izninin kapsamı

Madde 8 – Soruşturma izni, şikayet, ihbar veya iddia konusu olaylar ile bunlara bağlı olarak ileride soruşturma sırasında ortaya çıkabilecek konuları kapsar.

Soruşturma sırasında izin verilen olay ve konudan tamamen **ayrı veya farklı bir suç** olarak nitelendirilebilecek bir fiil ortaya çıktığında, yeniden izin alınması zorunludur.

Suçun hukuki niteliğinin değişmesi, yeniden izin alınmasını gerektirmez.

Soruşturma izni sınırı

Soruşturma izni sınırları:

şikayet, ihbar veya iddia konusu olaylar ile bunlara bağlı olarak ileride soruşturma sırasında ortaya çıkabilecek konuları kapsar.

Soruşturma sırasında:

İzin verilen olay ve konudan tamamen ayrı veya farklı bir suç ortaya çıktığında, yeniden izin alınması zorunludur.

Ancak, suçun hukuki niteliğinin değişmesi, yeniden izin alınmasını gerekmemektedir.

İtiraz

Madde 9 – Yetkili merci, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye **bildirir**.

Soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi; soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı ise Cumhuriyet başsavcılığı veya şikayetçi **itiraz yoluna gidebilir**. İtiraz süresi,yetkili merciin kararının tebliğinden itibaren **on gündür**.

İtiraz

İtiraza, 3 üncü maddenin (e), (f), g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve (h) bentlerinde sayılanlar için **Danıştay** İkinci Dairesi, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu **bölge idare mahkemesi** bakar.

İtirazlar, öncelikle incelenir ve en geç üç ay içinde karara bağlanır. **Verilen kararlar kesindir.**

Kararların Tebliği

- Soruşturma İzni Verilmesi yada Verilmemesi Kararları
  - Cumhuriyet başsavcılığına,
  - Hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine,
  - Varsa Şikayetçiye bildirilir.
- Kararlar
- İhbarcılara bildirilmez.
- Bildirimlerde, 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.
- Tebligat için süre Şartı olmamakla birlikte, en kısa sürede yapılması esastır.

Kararlara İtiraz

“Soruşturma İzni Verilmesi” kararına karşı itiraz;

Hakkında ön inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi tarafından yapılabilir.

“Soruşturma İzni Verilmemesi” kararına karşı itiraz;

Cumhuriyet başsavcılığı veya şikayetçi tarafından yapılabilir.

İştirak halinde işlenen suçlar

Madde 10 –Bu Kanun kapsamındaki suçların iştirak halinde işlenmesi durumunda memur olmayan, memur olanla; ast memur, üst memurla **aynı mahkemede** yargılanır.

İştirak Halinde İşlenen Suç

- Bir suçun birden fazla kişi tarafından işlenmesidir.
- Suç sayılan bir fiili birlikte işleyenler **“asli fail”**,
- Suç sayılan bir fiilin işlenmesinde başkasını aracı olarak kullananlar **“dolaylı fail”**,
- Suç sayılan bir fiilin işlenmesinde başkasını azmettirenler **“azmettiren fail”**,
- Suç sayılan bir fiilin işlenmesinde başkasına yardım edenler **“yardım eden fail”** sayılırlar.
- İştirak halinde suçlarda;
- Ast memur, üst memurla,
- Memur olmayan, memur olanla aynı mahkemede yargılanır.

Soruşturma izninin gönderileceği merci

Madde 11- Soruşturma izninin iptal edilmeden veya itirazın reddi sonunda kesinleşmesi yada soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı yapılan itirazın kabul üzerine dosya, **derhal yetkili ve görevli** Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. İzin zerine ilgili Cumhuriyet başsavcılığı, Ceza Muhakemesi Usulü Kanunu ve diğer kanunlardaki yetkilerini kullanmak suretiyle hazırlık soruşturmasını yürütür ve sonuçlandırır.

Hazırlık soruşturmasını yapacak merciler

Madde 12 – (Değişik: 17/7/2004-5232/4 md.)

Hazırlık soruşturması genel hükümlere göre yetkili ve görevli Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılır. Ancak Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, müsteşarlar ve valiler ile ilgili olarak yapılacak olan hazırlık soruşturması Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcivekili, kaymakamlar ile ilgili hazırlık soruşturması ise il Cumhuriyet başsavcısı veya başsavcivekili tarafından yapılır.

Hazırlık soruşturmasını yapacak merciler

Hazırlık soruşturması sırasında **hâkim kararı** alınmasını gerektiren hususlarda; Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, müsteşarlar ve valiler için Yargıtayın ilgili ceza dairesine, kaymakamlar için il asliye ceza mahkemesine, diğerleri için ise genel hükümlere göre yetkili ve görevli sulh ceza hâkimine başvurulur.

Soruşturma (1)

“Soruşturmalarda genel kural”:

CMK hükümlerine göre genel kural, soruşturmaların suç yeri esasına dayanarak belirlenen **“yetkili ve görevli Cumhuriyet başsavcılıkları”** tarafından yapılmasıdır.

“4483 sayılı Kanunla getirilen istisnai kural”:

Cumhurbaşkanlığı genel sekreteri, TBMM genel sekreteri, müsteşarlar ve valiler hakkında **Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcivekili,**

Kaymakamlar hakkında **il Cumhuriyet başsavcısı veya başsavcivekili,**

Tarafından soruşturma yapılacaktır.

Soruşturma (2)

CMK hűkűmlerine gűre yapılacak soruřturma sırasında hakim kararı alınması gerekli hallerde;

“Soruşturmalarda genel kural”:

Genel hűkűmlere gűre suç yeri esasına dayalı olarak belirlenen “**yetkili ve gűrevli sulh ceza hakimi**” dir.

“4483 sayılı Kanunla getirilen istisnai kural”:

Cumhurbaşkanlığı genel sekreteri, TBMM genel sekreteri, müsteşarlar ve valiler hakkında **Yargıtay ilgili ceza dairesi**, Kaymakamlar hakkında **il asliye ceza mahkemesi**, Tarafından verilir.

Soruşturma (3)

- 5271 sayılı CMK ile hazırlık soruşturması, “**soruşturma**” olarak tanımlanmıştır.
- Cumhuriyet savcılarını tarafından CMK hükümlerine göre yapılan soruşturma sonucunda;
- İddia edilen eylemin suç olduğu kanaatine varılması halinde “**kamu davasının açılmasına**”,
- İddia edilen eylem ile ilgili olarak suçun unsurlarının oluşmadığı yada yeterli delil olmadığı kanaatine varılması halinde “**kovuşturmaya yer olmadığına**”,
- Kararlarından biri verilecektir.

Yetkili ve görevli mahkeme

Madde 13 – (Değişik: 17/7/2004-5232/5 md.)

Davaya bakmaya **yetkili ve görevli mahkeme**, genel hükümlere göre yetkili ve görevli mahkemedir. Ancak Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, müsteşarlar ve valiler için yetkili ve görevli mahkeme Yargıtayın ilgili ceza dairesi, kaymakamlar için ise il ağır ceza mahkemesidir.

Kovuşturma (1)

“Kovuşturmalar da genel kural”:

CMK hükümlerine göre genel kural, kovuşturmaların suç yeri esasına dayanarak belirlenen **“yetkili ve görevli mahkemeler”** tarafından yapılmasıdır.

“4483 sayılı Kanunla getirilen istisnai kural”:

Cumhurbaşkanlığı genel sekreteri, TBMM genel sekreteri, müsteşarlar ve valiler hakkında **Yargıtay’ın ilgili ceza dairesi**, Kaymakamlar hakkında **il ağır ceza mahkemesi**, Görevli ve yetkili mahkemelerdir.

Kovuşturma (2)

- 5271 sayılı CMK ile yargılama, “**kovuşturma**” olarak tanımlanmıştır.
- Mahkemelerce yapılacak kovuşturma sonucunda;
- **Mahkumiyet,**
- **Beraat,**
- Kararlarından biri verilmektedir.

Vekillerin durumu

Madde 14 – Bu Kanunun uygulanmasında **vekiller**, asillerin tabi olduğu usule tabidir.

Cumhuriyet başsavcılığınca re'sen dava açılacak haller

Madde 15 – Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkındaki ihbar ve Şikayetlerin ihbar veya Şikayet edileni mağdur etmek amacıyla ve uydurma bir suç isnadı suretiyle yapıldığı hazırlık soruşturması sonucunda anlaşılır veya yargılama sonucunda sabit olursa haksız isnatta bulunanlar hakkında yetkili ve görevli Cumhuriyet başsavcılığınca **re'sen soruşturmaya** geçilir.

Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yukarıdaki fıkrada belirtilen durumlarda **kamu davası** açılması için Cumhuriyet başsavcılığına başvurma ve haksız isnatta bulunanlar hakkında genel hükümlere göre **tazminat davası** açma hakları saklıdır.

Diğer Hükümler

Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkata yapılan atıflar

Madde 16 – Kanunlarda Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkatın **uygulanacağı** belirtilen hallerde bu Kanun hükümleri uygulanır. Kanunlarda Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkatın **uygulanmayacağı** belirtilen hallerde genel hükümler uygulanır.

Değiştirilen hükümler

Madde 17 – (22.1.1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11 inci maddesi ile ilgili olup, yerine işlenmiştir.)

Yürürlükten kaldırılan hükümler

Madde 18 – 4 Şubat 1329 tarihli Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat yürürlükten kaldırılmıştır.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri

- **“KİT Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyeleri”**

Ancak 4483 sayılı Kanununun 17 nci maddesi ile 339 sayılı KHK.nin 11. maddesinin (d) bendi değiştirilerek kamu iktisadi teşebbüsleri genel müdürü ile yönetim kurulu üyelerinin görevlerini icra sırasında işledikleri suçlardan ötürü takibat yapılabilmesi için ilgili bakanın iznine bağlı olup, bu konuda 4483 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

KİT’lerde çalışan diğer görevliler ise, genel hükümlere tabidirler.

Bazı Kararlar (1)

-Soruşturma izin yetkisinin, kanunda sayılan yetkililer tarafından bizzat kullanılacağı,

-Üst merciler tarafından, daha alt mercilere ait soruşturma izin yetkisi kullanılamayacağı,

-İşleme koymama sonucuna ulaşılabilmesi için ihbar ve Şikayetlerin somut ve özel nitelikte olup olmadığının, kişi ve/veya olay belirtilip belirtilmediğinin tespiti için ön inceleme başlatılmadan bir araştırma yaptırılabilceği,

- Ön inceleme görevlisinin, Cumhuriyet savcısının CMK hükümlerine göre kamu davasının hazırlanmasına ilişkin hükümler çerçevesinde yapmakla yetkili olduğu işleri yapabilecekleri,

Bazı Kararlar (2)

-Ön inceleme görevlerinde, haklarında ön inceleme yapılanların susma haklarını kullanmaları hariç olmak üzere ifadelerinin alınmasının zorunlu olduğu,

- Ön inceleme görevleri sırasında 657 sayılı Kanunla belirlenenler tarafından görevden uzaklaştırma yetkisi kullanılabilceği,

-Yetkili merciler tarafından memur ve diğer kamu görevlilerinin üzerlerinin üzerlerine atılı suçı işlediklerine ilişkin yeterli delil olması halinde soruşturma izni verilmesi, aksi halde verilmemesi gerektiği ve ayrıca ölüm, af, zamanaşımı ve benzeri olaylar gerekçesiyle de soruşturma izni verilmemesi kararının verilmesi gerektiği,

Bazı Kararlar (3)

- Kararların gerekçeli olması gerektiği,
- İzin verilmemesi kararından sonra aynı olay hakkında yeni delillerin elde edilmesi halinde, yeniden ön inceleme yaptırılarak sonucuna göre yeniden karar verilebileceği,
- Kanunun öngördüğü süre geçtikten sonra da işin sonuçlanması için izin vermeye yetkili merciler tarafından zorunlu olarak karar verilmesi gerektiği,
- İtiraza konu kararlar ilgililere Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilmesi gerektiği,

(Danıştay 1.D 17.04.2000 gün ve E.2000/29, K.2000/59)

Bazı Kararlar (4)

- Görev sebebiyle işlenen suç kavramının, memuriyet görevinden doğan, görev ile bağlantılı ve görevden yararlanarak işlenebilen ve suçun kurucu unsuru memur olan suçları ifade ettiği, dolayısıyla öğrencisine etkili eylemde bulunan sanık öğretmen hakkında soruşturma yapılabilmesi için 4483 sayılı Kanuna göre izin alınmasına gerek bulunmadığı,

(Yargıtay CGK 17.02.2004 gün ve E.2004/2-10, K.2004/40)

- Mahkemelerin bilgi talebinin yerine getirilmemesinin adli görev niteliğinde olduğundan 4483 sayılı Kanun kapsamına girmediği,

(Danıştay 2.D 14.09.2001 gün ve E.2000/2769, K.2001/2019)

Bazı Kararlar (5)

-İcra İflas Kanunu kapsamına giren işlerin adli görev niteliğinde olduğu,

(Danıştay 2.D 10.10.2001 gün ve E.2001/1424, K.2001/2252)

- Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulan şirkette görevli kamu personelin bu görevlerinden dolayı 4483 sayılı Kanun kapsamında bulunmadıkları,

(Danıştay 2.D 27.09.2001 gün ve E.2001/1166, K.2001/2122)

-Bilirkişilik görevinin adli görev olduğu ve bu nedenle haklarında genel hükümlere göre soruşturma yapılacağı,

(Danıştay 2.D 10.11.1999 gün ve 1998/2609, K.1999/2552)

- Görevi sebebiyle tedbirsizlik ve dikkatsizlik sonucu yaralamaya sebebiyet veren memurların 4483 sayılı Kanun kapsamında buldukları,

(Yargıtay 2. CD 23.02.2000 gün ve E.2000/1576, K.2000/1825)

Bazı Kararlar (6)

- Kolluk kuvvetlerinin suçluyu yakalamak ve suç delillerini bulmak için yürüttüğü görevin adli görev niteliğinde olduğu,
(Yargıtay CGK 02.07.1986 gün ve 159/167)
- Orman muhafaza memurlarının ormana karşı işledikleri suçların adli görev niteliğinde olduğu,
(Yargıtay 4.CD 26.02.1998 gün ve 98/10)
- Doktorun otopsi ile ilgili işlemlerinin adli görev olduğu,
(Yargıtay 4. CD 24.02.1998 gün ve 457/1409)
- Belediye başkanının sanatçı sıfatıyla yaptığı konuşmanın, genel hükümlere tabi olduğu,
(Danıştay 2.D 13.05.1999 gün ve E.1999/1260, K.1999/1398)

Bazı Kararlar (7)

-Üniversite avukatı hakkında ceza soruşturmasında, Avukatlık Kanununun uygulanamayacağı,

(Danıştay 2.D 07.05.2002 gün ve E.2002/316, K.2002/2734)

- Milletvekili seçilen kamu görevlisinin dokunulmazlığı kalkmadan hakkında 4483 sayılı Kanuna göre karar verilemeyeceği,

(Danıştay 2.D 07.11.2002 gün ve E.2002/809, K.2002/3740)

-399 sayılı KHK hükümlerine tabi kamu iktisadi teşebbüslerinin genel müdür ve yönetim kurulu üyeleri dışındaki personelin genel hükümlere tabi oldukları,

(Danıştay 2.D 28.11.2000 gün ve E.2000/3172, K.2000/3988)

Bazı Kararlar (8)

- Kamu görevini ifa edenler, işçi kadrosunda bulunsa dahi haklarında MMHKM hükümlerinin uygulanacağı,
(Danıştay 2.D 12.06.1995 gün ve E.1994/210, K.1995/987)
- Vakıf çalışanlarının genel hükümlere tabi oldukları,
(Yargıtay 4. CD 10.03.2004 gün ve E.2003/4241, K.2004/2958)
- Özel güvenlik görevlilerinin genel hükümlere tabi olduğu,
(Danıştay 2.D 15.01.1997 gün ve E.1996/3262, K.1997/49)
- Mahalle muhtarının görevi sebebiyle işlediği suçlardan dolayı memur yargılama yasasına tabi olduğu,
(Yargıtay CGK 09.05.1983 gün ve 134/226)
- Okul hizmetlisinin görevi sebebiyle işlediği suçlardan dolayı genel hükümlere tabi olduğu,
(Yargıtay 4. CD 24.03.1987 gün ve 1604/2989)

Bazı Kararlar (9)

-Doğumevi ve Kadın Hastalıkları Eğitim Hastanesine çalışan görevliler hakkında soruşturma izni verilmesi kararın il valisi tarafından verileceği,

(Danıştay 1.D 09.11.2004 gün ve E.2004/416, K.2004/398)

-5345 sayılı Gelir idaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca kurulan Gelir İdaresi Başkanlığının taşra teşkilatı olarak ilçede görevli olanları hakkında kaymakam, ilde görevli olanlar hakkında valinin 4483 sayılı Kanuna göre soruşturma izni vermeye yetkili olduğu,

(Danıştay 1.D 16.10.2006 gün ve E.2006/958, K.2006/885)

- En üst idare amiri olarak müsteşarın soruşturma izni vermeye yetkili olduğu kişiler hakkında bakanın karar veremeyeceği,

(Danıştay 1.D 26.04.2005 gün ve E.2005/312, K.2005/573)

Bazı Kararlar (10)

- Usulüne uygun olarak yapılan ihbar ve şikayetlerde kişi ve/veya somut olay belirtilmesi halinde, yetkili merciler tarafından ön inceleme başlatılması gerektiği,

(Danıştay 1.D 17.09.2004 gün ve E.2004/152, K.2004/178)

- İddia konusunun somut olması, kişi ve olay belirtilmesi halinde işleme koymama kararı verilemeyeceği,

(Danıştay 2.D 16.01.2004 gün ve E.2004/35, K.2004/60)

-Ön inceleme sırasında, onay verilen konudan tamamen farklı bir konu ortaya çıkması halinde ek onay olmaksızın ön inceleme yapılamayacağı,

(Danıştay 2.D 06.12.2000 gün ve E.2000/3170, K.2000/4084)

Bazı Kararlar (11)

- Ön inceleme emrine istinaden ön inceleme yapmakla görevlendirilenlerin, haklarında ön inceleme yaptıkları görevlilerin lehine ve aleyhine tüm delilleri toplayarak ön inceleme raporu düzenlemeleri gerektiği,

(Danıştay 2.D 24.10.2000 gün ve E.2000/2526, K.2000/3570)

-Ön inceleme yapan görevlilerin ortaya koydukları görüşlerin mutlak anlamda karar veren makamı bağlamadığı ve görüşlerinden dolayı suçlanamayacakları,

(Danıştay 2.D 18.05.2001 gün ve E.2001/588, K.2001/1372)

- Hizmet kusuru iddiasına dayalı olarak müfettişe yönelik tazminat davasının idare aleyhine açılması gerektiği,

(Danıştay İDD GK 20.09.2002 gün ve E.2002/191, K.2002/644)

Bazı Kararlar (12)

- İddiaları niteliği göz önünde tutularak hakkında ön inceleme yapılan görevlilere ifadeleri için makul bir süre verilmesi gerektiği,
(Danıştay 2.D 12.03.2004 gün ve E.2004/137, K.2004/240)
- 4483 sayılı Kanuna göre soruşturma izni verilebilmesi için, ceza kovuşturması yapılmasını gerektirecek yeterli delilin elde edilmesi gerektiği,
(Danıştay 2.D 11.07.2000 gün ve E.2000/2312, K.2000/3092)
- Bilirkişi incelemesi yaptırılmasının gerektiği hallerde, bu yola başvurulmadan ön inceleme raporu düzenlenmesi nedeniyle yetkili merci tarafından verilen kararın kaldırılması gerektiği,
(Danıştay 1.D 10.01.2005 gün ve E.2004/434, K.2005/30)

Bazı Kararlar (13)

- Yetkili makamlarca ön inceleme sonucunda, soruşturma izni verilmesi ya da verilmemesi kararlarından birinin verilebileceği,
(Danıştay 2.D 11.03.2004 gün ve E.2004/182, K.2004/230)
- Yetkili merci tarafından 4483 sayılı Kanuna göre yapılan ön inceleme sonucunda verilen kararların geri alınamayacağı,
(Danıştay 2.D 24.10.2002 gün ve E.2002/932, K.2002/3581)
- Hakkında ön inceleme yapılanların ifadesi alınmadan ön inceleme rapor düzenlenmesi ve karar alınması nedeniyle, alınan kararın iptal edilmesi gerektiği,
(Danıştay 2.D 19.02.2004 gün ve E.2004/62, K.2004/175)
- İlgili bilgi ve belgelerin yeterince toplanmadan karar verilmesi halinde, yargı tarafından eksikliklerin giderilmesinin istenebileceği,
(Danıştay 2.D 01.02.2001 gün ve E.2001/146, K.2001/286)

Bazı Kararlar (14)

-Soyut nitelikteki ihbar ve şikayetlerin işleme konulmaması gerektiği, bu yönde alınan işleme konulmaması kararlarına 4483 sayılı Kanuna göre itiraz edilemeyeceği,

(Danıştay 2.D 28.09.2001 gün ve E.2001/1415, K.2001/2139)

-Somut nitelikteki ihbar ve şikayetlerin işleme konulması gerektiği, aksi yönde yapılan işleme itiraz edilebileceği,

(Danıştay 2.D 28.09.2000 gün ve E.2000/2897, K.2000/3293)

- İhbarcıların kararlara itiraz edemeyecekleri,

(Danıştay 2.D 27.02.2003 gün ve E.2003/98, K.2003/321)

- İtirazların on gün içinde idari makamlar aracılığıyla da yapılabileceği,

(Danıştay 2.D 21.11.2000 gün ve E.2000/3340, K.2000/3909)

Bazı Kararlar (15)

-Üst memur hakkında soruşturma izni verecek merciin, ast memur hakkında da karar verebilmesi için iştirak halinde bir suçun birlikte işlenmesi gerektiği,

(Danıştay 2.D 28.06.2000 gün ve E.2000/1760, K.2000/3016)

-Ön incelemelerde, zamanaşımı sürelerinin göz önünde tutulması gerektiği,

(Danıştay 2.D 18.01.2001 gün ve E.2000/3589, K.2001/182)

- Kararlara yapılan itirazlardan feragat edilemeyeceği,

(Danıştay 2.D 12.12.2000 gün ve E.2000/3517, K.2000/4158)

4483 sayılı Kanuna istinaden idari yargı tarafından verilen kararların kesin olduğu, itiraz ve temyiz yoluna gidilemeyeceği,

(Danıştay 2.D 13.05.2005 gün ve E.2004/335, K.2004/2934)

Teşekkür;

- Sabırla dinlediğiniz için teşekkür ederim,
- Sorular varsa yanıtlamaya hazırım.